

In 1846 werden door het bestuur van de polder van de banne Wognum en Wadway nieuwe voorschriften vastgesteld in het Reglement van politie op de wegen en voetpaden. Daarmee beoogden de wegen en voetpaden in een redelijke staat van gebruik te houden. En dat mocht ook wel! In dat jaar immers waren er nog nauwelijks verharde wegen, zeker niet in de dorpen Wognum en Wadway. Wel was men druk doende om dat via het waterschap te realiseren, maar de hoog oplopende verschillen van mening over het gemeentelijk aandeel in die kosten zorgde ervoor dat het geloof daarin nog ver weg was. Men moest het voorlopig doen met onverharde wegen, die met name in de herfst en winter nauwelijks begaanbaar waren. De nieuwe voorschriften die werden vastgesteld, vloeiden dus voort uit deze ellende.

In het Reglement treffen we onder meer de volgende voorschriften aan:

Geleiders van bespannen wagens (met honden, ezels, bokken of dergelijk vee) zullen bij ontmoeting van de rijtuigen niet blijven voortrijden, maar zullen moeten blijven staan. Zij moeten voor de rijdieren plaatsnemen en het rijdier geleiden als zij elkaar passeren.

Marskramers of pakdragers met manden of potten op hun hoofd of rug moeten langs de zijkant van de weg gaan staan als er een rijtuig arriveert. Zij moeten hun lasten op de grond zetten en er voor gaan staan tot het rijtuig is gepasseerd.

Voerlieden moeten zoveel mogelijk links rijden om de veiligheid van voetgangers te waarborgen als ze deze in willen halen. Als voertuigen elkaar in willen halen, zullen de voerlieden dat kenbaar maken door te roepen of door trompetgeluid. Beide voertuigen dienen het karrespoor te verlaten. Stilstaan van rij- of voertuigen

mag alleen plaatsvinden buiten het karrespoor.

Poorten of damhekken die vanaf het weiland toegang geven tot de openbare weg, moeten naar binnen draaien en niet in de richting van de weg.

Woningen met ramen naar de weg gekeerd moeten deze (indien zij minder dan 100 ellen van de weg staan) blinderen zodra in de woning het licht wordt ontstoken, zodat er geen licht op de weg gezien kan worden. Bewoners van woningen langs de weg moeten ervoor zorgen dat de grond tussen de woning en de weg altijd droog en effen is. Anders zal men de kuilen en plassen moeten aanvullen met puin. Ook is het verboden om binnen 8 ellen van de weg was te bleken of te drogen te hangen aan de lijn.

Het is verboden om voertuigen op de weg stil te laten staan. Hetzelfde geldt voor paarden en/of lastdieren die langs de weg worden vastgezet of onbeheerd worden achtergelaten.

Bij dooiweer, na een vorstperiode, mogen gedurende 14 dagen geen karren met mest of grondspecie over de weg worden vervoerd.

Karren met vellingen van minder dan 6 duimen mogen maximaal 500 pond vracht vervoeren. Voor iedere duim extra breedte van de vellingen mag 100 pond extra vervoerd worden. Na een vorstperiode mogen de eerste 3 weken slechts halve vrachten over de weg worden getransporteerd.

Men mag geen vee los laten lopen op wegen of in bermen. Indien dit toch plaatsvindt dan worden deze dieren opgebracht en geschut en van voer voorzien. De kosten worden op de eigenaar verhaald.

Kerkstraat 1913. De brug rechts geeft toegang tot de woning Kerkstraat 36. Anno 2015 wonen daar Ruud en Jacqueline van Etten. De man met hondenkar is schoenlapper Lou Schuitemaker. Het tweede huis van links was vanouds de herberg De Vale Hen. De woning is allang gesloopt. Nu staat hier een woon/bedrijfspan, Kerkstraat 39. Laatste huurder was Jos Dekker. In de woning boven woont Cathrien Bijman-Kuip.

Voor een koe of een paard of ezel bedragen de kosten 1 gulden. Voor een bok, geit, varken of schaap is dat 60 cents. Voor een big of lam 20 cents. Voor voeding van de opgebrachte dieren is men voor de eerste 24 uur verschuldigd respectievelijk 60, 30 en 15 cents.

Het toezicht op de naleving van deze voorschriften wordt in handen gelegd van de bode en de veldwachter. Bij het constateren van overtredingen mogen deze personen niet uitgescholden en beledigd worden. Overtreding van deze bepalingen leidt tot bestraffing met een geldboete van 5 gulden of een gevangenisstraf van één tot acht dagen, naast de verschuldigde schadevergoeding. Van overtredingen wordt proces verbaal opgemaakt dat wordt voorgelegd aan de kantonrechter in Hoorn.

Dit Reglement werd vastgesteld door het polderbestuur bestaande uit Jan Commandeur, A. Commandeur, Tjade Bakker en Cornelis Heddes. In de Raad van Toezicht hadden zitting: Jan Pels, Floris Stam, Jan van der Molen, Jan Konijn, Teunis Groot en Jan Saal.

Bron: Streekarchief Hoorn, nummer 1437 – 106.

De Wijzend 1926 gezien richting Ganker. In het midden zien we het paardenpadje (straatstenen). Ook zien we het houten huisje van kruidenier A. Dudink. Links met pet Arie Dudink, voor hem zijn vrouw Trien Schaper. Verder Truus Glas, Agie Glas, Dorus Dudink (Stokke Dorus), Klaas Slikker, Piet Spruit -tuinder- met zijn vrouw Peteronella Wenker (Neltje) en geheel rechts Jaap Wind. Zittend op het paardenpadje de vrouw van Gert Haan, Anna op den Kelder. Meisje bij Piet Spruit is zijn dochter. Achter het hek links woonde Piet Spruit. Helemaal rechts het laatste huisje van het Woud n.l. van Guurtje Glas (gesloopt). Later kwam er een schuur op de plek. In circa 1981 is het nieuwe huis van Jan Molenaar (Het Woud 13a) gebouwd. Tussen de twee huizen loopt het Woud naar de Wijzend. Wegens vergroting van de bocht Het Woud-Wijzend is het huis van Arie Dudink gesloopt, circa 1963.

Kerkelaantje

Het Kerkelaantje vormde de kortste verbinding voor parochianen uit Benningbroek met de katholieke kerk in Nibbixwoud. In 1842 is er sprake van een primitief voetpadje door de weilanden. De onderhoudsverplichtingen werden destijds vastgelegd.

Men moest acht sloten en bredere greppels oversteken, waarover vlonders waren aangebracht. Zes van deze vlonders moesten onderhouden worden door de r.k. parochie Nibbixwoud. De twee andere vlonders door de Nederlandse Hervormde gemeente van Benningbroek.

Bron: Streekarchief, nummer 1429-27

Kerkelaantje. Foto is genomen vanaf de Wijzend richting Benningbroek.

Verharding Redwijzend afgewezen

In een brief van 1 november 1860 wordt door de Banne Wognum en Wadway de verharding van de Redwijzend afgewezen. Onder de gemeente Wognum staan maar zes woningen. Slechts één bewoner beschikt over een paard en rijtuig. Eenzelfde houding verwacht men van Benningbroek en Nibbixwoud.

Bron: Streekarchief nummer 1437 – 51

Wegverharding Noordermeer

De Noordermeer maakte tot 1 januari 1979 deel uit van de gemeente Wognum. Het dijkje in de Noordermeer was aanvankelijk particulier eigendom van de aanwonende boeren. In 1859 werd er een overeenkomst getroffen met deze boeren door de bannen van Wognum/Wadway en van Spanbroek: er zou een wegverharding komen onder voorwaarde dat de Noordermeer daarmee een openbare weg zou worden. Over een lengte van 1546 ellen en een breedte van 2 ellen en 2 palmen werd de verharding aangebracht.

Bron: Streekarchief nummer 1437 -117

De aanleg van de Kerkweg

In 1868 werd de Kerkweg aangelegd (tussen Grote Zomerdijk en Kerkstraat) met een lengte van 840 meter. De verharding van de weg vond in gedeelten plaats tussen 1868 en 1872. De weg werd aangelegd door de

Noordermeer/Strengweg in 1902. Rechts staat het watergemaal van de Achterkogge, gebouwd in 1879. Midden de bakkerij van Cees Pronk.

banne Wognum en Wadway. Daarna is de weg in onderhoud overgedragen aan het Waterschap West-Friesland.

Bron: Streekarchief nummer 1437 – 53

Verharding Grote Zomerdijk geweigerd

Vijfendertig bewoners van de Zomerdijk dringen aan op de aanleg van verharding. Het bestuur van Nederlandse Hervormde gemeente weigert in 1875 echter om daaraan als eigenaar deel te nemen. Het gaat dus even niet door!

Bron: Streekarchief nummer 1437 – 53

De Kerkweg, 1962. De foto is vanuit de richting Grote Zomerdijk genomen. Links is nu de wijk Bloesemgaerde.

De Grote Zomerdijk, 1971. Rechts de boerderij van de familie Van Mourik, Grote Zomerdijk 25. Daarachter het huis van de familie Rosenbrand, Grote Zomerdijk 23.